

Natuurtoets Kop Weespertrekvaart

Gemeente Amsterdam

Dienst Ruimtelijke Ordening

Planteam Groen, ecologie, Stedelijke
recreatie en Water

November 2009

Inhoud

1. Samenvatting en conclusies	3
2. Inleiding	4
3. Kaders	5
4. Beschrijving van het gebied en inventarisatie.....	8
5. Ingrepen en analyse van de effecten op flora en fauna	11
6. Consequenties natuurwetgeving	12
7. Kansen voor natuur	14

1. Samenvatting en conclusies

Voor de ontwikkeling van de Kop van de Weespertrekvaart, een deel van plangebied Overamstel, is een Natuurtoets gemaakt. De voornaamste conclusies zijn:

- delen van het plangebied zijn geschikt als foerageergebied voor vleermuizen; gewone dwergvleermuizen zijn waargenomen, ook zijn baltsende ruige dwergvleermuizen gezien; omdat er alternatief foerageergebied in de omgeving is (het sportpark Drieburg), en er in het plan verblijfplaatsen voor vleermuizen worden ingepast, wordt een ontheffing niet nodig geacht;
- op het terrein dat in gebruik is bij de Stichting Hells Angels zit een kolonie huismussen, de verblijfplaatsen van deze soort zijn ook buiten het broedseizoen beschermd; voor deze kolonie moet gedurende en na de werkzaamheden maatregelen worden getroffen om de populatie voort te laten bestaan;
- voor de aanwezige zoogdieren geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen;

Aanbevolen wordt om de oever van de Weespertrekvaart natuurvriendelijk in te richten, zodat deze als onderdeel van het Ecolint kan functioneren.

Ligging plangebied

2. Inleiding

Het project

Het plangebied maakt deel uit van Overamstel. Een bedrijventerrein dat, vanwege de gunstige ligging, wordt getransformeerd naar een mengvorm van wonen en werken. Er wordt in hoge dichtheden gebouwd. De 'Kop Weespertrekvaart' is een deelplan (A). Het bestemmingsplan maakt bouw in een hoge dichtheid langs het spoor mogelijk, langs de Weespertrekvaart komt een landgoedachtig nieuwbouwproject.

De basis van deze Natuurtoets is in mei 2008 gemaakt. In deze versie zijn aanvullingen uit vleermuizenonderzoek van 2009, onderzoek naar broedvogels 2009 en een waarneming van een beschermde vissoort verwerkt. De natuurtoets is verder aangepast aan de 'Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet'.

Werkwijze

Deze toets behandelt eerst de wettelijke en beleidskaders. Daarna volgt een beschrijving van het gebied en de soorten die er voorkomen dan wel verwacht kunnen worden. Vervolgens worden de effecten die de voorgenomen ingreep heeft op de aanwezige soorten behandeld. Daarna volgt met welke mitigerende maatregelen deze effecten beperkt kunnen worden en of er een ontheffingsaanvraag van de Flora- en faunawet nodig is.

Op 1 april 2008 is een veldbezoek uitgevoerd door Martin Melchers, stadsecoloog van DRO. Op het terrein dat in gebruik is bij de Stichting Hells Angels is toen niet gekeken. 10 juni 2009 hebben Martin Melchers en Anneke Blokker, stadsecoloog bij DRO het terrein dat in gebruik is bij de Stichting Hells Angels wel bezocht. Ook in juni heeft Martin Melchers op verzoek van een lid van de Hells Angels een vissoort gedetermineerd.

Door Floor van der Vliet van bureau B&DNatuuradvies zijn een aantal vleermuiswaarnemingen gedaan.

Eerder onderzoek

Natuurtoets Nota van uitgangspunten Overamstel. Juni 2004.

Ligging van het plangebied

Het plangebied ligt in het Stadsdeel Oost-Watergraafsmeer, ten zuiden van het Amstelstation, plangebied wordt begrensd door de Weespertrekvaart, de spoordijk Amsterdam-Utrecht en aan de zuidkant door de Penitiaire inrichting Overamstel. Het ligt tussen de Amersfoortcoördinaten 123.2, 484.0 en 123.4, 483.8.

3. Kaders

Wettelijk kader

Gebiedsbescherming - Natuurbeschermingswet 1998: Natura 2000

Vogelrichtlijngebieden in de nabijheid zijn: het Naardermeer en het IJmeer. Deze gebieden maken deel uit van de Europese ecologische hoofdstructuur (Natura 2000). Indien er effecten op een Natura2000-gebied in de omgeving te verwachten zijn, is een passende beoordeling nodig.

Soortbescherming

In april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht geworden. In februari 2005 heeft er door middel van een Algemene Maatregel van Bestuur een aanpassing plaatsgevonden. Uit de Flora- en faunawet kunnen we de voor dit advies relevante artikelen als volgt samenvatten:

Artikel 2 behandelt de algemene, voor iedereen geldende zorgplicht, voor alle in het wild levende dieren, inclusief hun leefomgeving en voor alle planten en hun groeiplaats. Lid 2 stelt dat handelingen waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat men de nadelige gevolgen voor de natuur kan weten of vermoeden, voorkomen moeten worden. Voor zover die gevolgen niet voorkomen kunnen worden moeten de effecten van die handelingen worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Artikelen 8 tot en met 13 zijn verbodsbepalingen waarin de mogelijk nadelige handelingen worden genoemd. Het betreft zowel evident nadelige handelingen, zoals doden of vernielen van nesten, als indirect nadelige handelingen, zoals aantasting van de leefomstandigheden, verstoring of verontrusting.

Par. 1	<i>Bepalingen betreffende planten op hun groeiplaats</i>
art. 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse soort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Par. 2	<i>Bepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving</i>
art. 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
art. 10	Het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort opzettelijk te verontrusten.
art. 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
art. 12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
art. 13	Het is verboden planten of producten van planten, of dieren (...) behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort (...) te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren (...) of onder zich te hebben.

Artikel 75 gaat over de mogelijkheden van vrijstelling of ontheffing. Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt in het geval van soorten die zijn opgenomen op bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.

Voor een ontheffingaanvraag voor de soorten uit tabel 3 en voor vogels is een uitgebreide toets nodig. Deze bevat de volgende drie criteria:

1. er is geen andere bevredigende oplossing;
2. er is een dwingende reden van groot openbaar belang
3. doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;

Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling wordt ook getoetst op het criterium:

- de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van 'zorgvuldig handelen'.

Ontheffing kan voor een periode van vijf jaar worden aangevraagd.

Aan de ontheffing kunnen voorwaarden worden verbonden die betrekking hebben op mitigerende maatregelen of compensatie.

De AMvB onderscheidt drie beschermingsregimes en niet beschermde soorten. Voor vogels geldt een apart regime. Globaal is de betekenis als volgt:

Tabel 1	Algemene soorten	Een ontheffingsaanvraag is niet nodig bij bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen
Tabel 2	Overige soorten	Een ontheffingsaanvraag is niet nodig bij bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen, mits er voor de uitgevoerde activiteiten een gedragscode is afgesproken met het Ministerie van LNV
Tabel 3	Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn/Bijlage 1 AMvB	Als er activiteiten worden ondernomen die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Voor soorten van de Habitatrichtlijn is het niet mogelijk om op grond van 'Ruimtelijke ontwikkeling' ontheffing aan te vragen.
	Vogels	Voor vogels geldt een afzonderlijk beschermingsregiem. Gedurende de broedtijd zijn nesten beschermd. Voor een aantal soorten geldt het nest als een vaste verblijfplaats, dit is ook buiten het broedseizoen beschermd. Ook voor vogels geldt dat er alleen ontheffing kan worden gevraagd met een belang uit de Vogelrichtlijn.
	Niet beschermde soorten	Voor alle soorten geldt de zorgplicht

Bestendig beheer en onderhoud wil zeggen, dat de activiteiten bestaan uit de **voortzetting** van een praktijk die is gericht op behoud van de bestaande situatie.

Beleidskader

Ecologische Hoofdstructuur: Rijks en Provinciaal beleid

De (P)EHS is een belangrijk middel om de hoofddoelstelling van het natuurbeleid te bereiken: natuur en landschap behouden, versterken en ontwikkelen, als essentiële bijdrage aan een leefbaar Nederland en een duurzame samenleving. De EHS moet er onder meer toe bijdragen dat afspraken over het behoud en het herstel van biodiversiteit worden nagekomen. De Provincie heeft de EHS-opgave verder uitgewerkt. Bij kwantitatieve of kwalitatieve aantasting van de (P)EHS dient volgens in de Nota Ruimte vastgelegde regels gecompenseerd te worden.

Hoofdgroenstructuur: gemeentelijk beleid

In het structuurplan van de gemeente Amsterdam worden een aantal groengebieden planologisch beschermd. Functiewijzigingen zijn mogelijk en moeten aan een toetsingscommissie worden voorgelegd.

Het Ecolint

Het Ecolint is de verbinding tussen Nieuwe Diep en Nieuwe Meer. Het is als een nat lint door de stad aangelegd in 1995. Doelsoorten zijn kleine karekiet, snoek, ringslang, oeverlibel en wezel. De oorsprong ligt in de Gemeentelijke Nota Waterbeheer Amsterdam 1993-1997. Bij de ontwikkeling zijn ook doelen uit het Natuurbeleidsplan betrokken.

Soorten van de Rode lijsten

Eens per tien jaar worden er Rode lijsten opgesteld. Hierop komen soorten die om verschillende redenen sterk achteruitgaan. Voor het Ministerie van LNV zijn de rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Het Ministerie stimuleert dat bij bescherming en beheer van gebieden rekening wordt gehouden met de Rode-lijst-soorten, en dat zo nodig en zo mogelijk aanvullende soortgerichte maatregelen zullen worden genomen. De kwetsbaarheid van een soort speelt een rol bij de beoordeling van een ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet. Voor een beschermde soort van de Rode lijst is de afweging diepgaander. Bij de soorten in de bijlage is de codering van de Rode lijst opgenomen.

Gezinnen bepalen beeld langs de oevers van de Weespertrekvaart

4. Beschrijving van het gebied en inventarisatie

Omgeving

Aan de Oost- en Noordkant loopt de Weespertrekvaart, een druk bevaren route, die direct op de Amstel uitkomt. Aan de andere kant van de Weespertrekvaart ligt de lager gelegen polder De Watergraafsmeer. De Weespertrekvaart maakt deel uit van het Ecolint, de natte ecologische verbinding tussen Nieuwe Diep en Nieuwe Meer, met als doelsoort onder andere de ringslang.

Aan de westkant loopt het tracé van de spoorlijn Amstelstation – Utrecht. Langs het talud aan de oostkant loopt een ruig begroeide strook. Samen met het spoorlichaam zelf is dit een ecologische verbinding.

Het plangebied

Langs de Weespertrekvaart bevinden zich een aantal opmerkelijke terreintjes. Op de kop een ruig stukje met onder andere berk, els en populier en duizendknoop op het talud van de spoorlijn. Hier lopen veel kippen, die alles kaal pikken. Het terrein wordt verder gebruikt voor opslag van allerlei materialen. Daarnaast ligt het terrein dat in gebruik is bij de Stichting Hells Angels. Opvallend is het aantal opgehangen nestkastjes. De opstallen zijn ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Verder bevindt zich langs de Weespertrekvaart een terrein waar in het verleden zand en puin gestort is. Hier staan onder andere grote treurwilgen. Op de open plekken wordt de vegetatie kort gehouden door de soepganzen, die aan beide kanten van de trekvaart beeldbepalend zijn.

Het talud van de spoorlijn is dichtbegroeid. Daarlangs loopt een mooie sloot met helder water.

Zoogdieren

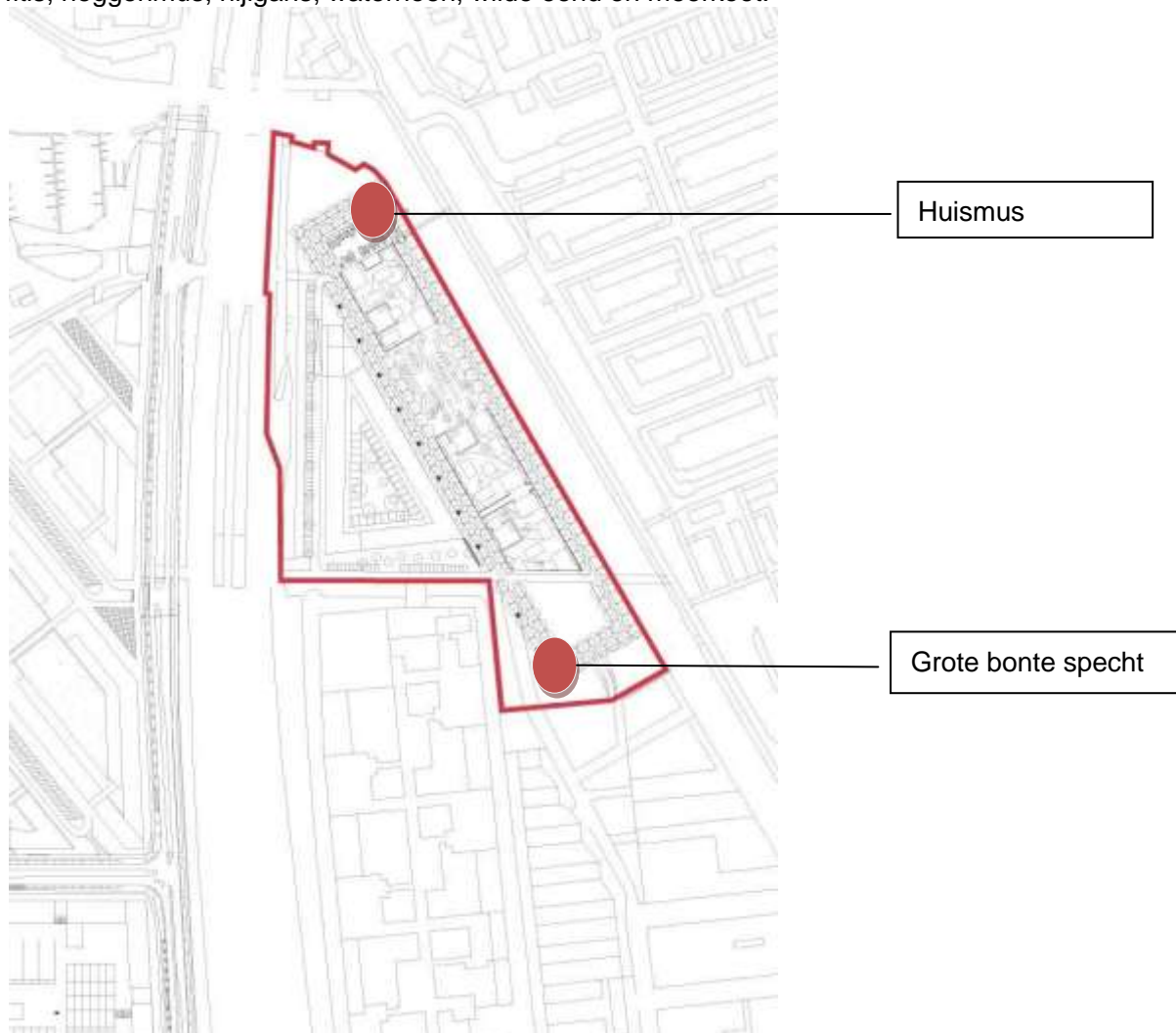
Een aantal oude bomen bevatten holtes, mogelijk worden deze als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen gebruikt. Delen van het gebied zijn geschikt als foerageergebied voor verschillende soorten vleermuizen.

Verder komen bosmuizen en enkele konijnen in het gebied voor. Vooral bij het talud van de spoorlijn bevinden zich konijnen. Langs de spoorlijnen kunnen dieren zich verplaatsen. Zo zouden vos, wezel en hermelijn het plangebied kunnen bereiken.

Bij het vleermuizenonderzoek is vastgesteld dat er ruige dwergvleermuizen baltsen op het terrein dat in gebruik is bij de Stichting Hells Angels. Verwacht wordt dat er meerdere baltsplaatsen zijn. Nabij de bosjes en bomen zijn foeragerende vleermuizen, gewone dwergvleermuis in kleine aantallen en één laatvlieger, waargenomen.

Broedvogels

Langs de oevers van de Weespertrekvaart broeden een aantal soepganzen. In de bomen onder andere eksters, nijlganzen op een ooievaarsnest. In de treurwilgen zijn vers gehakte gaten van de grote bonte specht te zien. Ook halsbandparkieten broeden in een boomholte. In de ruigte zitten veel zangvogels: onder andere heggenmus, groenling, merel, winterkoning. In de sloot langs het talud werd een paartje krakeenden gezien. Op 10 juni 2009 werden de volgende broedende vogels vastgesteld: huismus, grote bonte specht, merel, ekster, roodborst, koolmees, pimpelmees, grasmus, winterkoning, fitis, heggenmus, nijlgans, waterhoen, wilde eend en meerkoet.

Vissen

In de sloot langs het spoortalud komt de snoek voor. In juni 2009 is door een lid van de Hells Angels een rivierdonderpad gevangen tussen de stortstenen in de oever van de Weespertrekvaart. De soort is door de stadsecoloog gedetermineerd.

Flora

Beschermde planten zijn niet aangetroffen.

Ecologische verbindingen

Het Ecolint is de natte ecologische verbinding tussen Nieuwe Diep en Nieuwe Meer. Deze voert vanuit de Watergraafsmeer langs de Weesperzijde naar de Amstel. De Weespertrekvaart is nu geen goed onderdeel van deze route. De oevers zijn hard en bieden geen dekking. Doelsoorten van het Ecolint zijn: snoek, ringslang, kleine karekiet, gewone oeverlibel en wezel. De snoek profiteert van helderder water. Snoek, ringslang en wezel profiteren van dekking in een natuurvriendelijke oever met riet of een andere begroeiing. Een rietkraag van een enkele meter breed is al voldoende om broedgelegenheid te bieden aan een kleine karekiet. De libel en andere insecten hebben baat bij luwte van opgaande vegetatie. Vleermuizen en vogels jagen weer op deze insecten.

Conclusie

De strook langs de spoorlijn en het stukje bos ten zuiden van het terrein dat in gebruik is bij de Stichting Hells Angels hebben natuurwaarden. In de gebouwen op het terrein dat in gebruik is bij de Stichting Hells Angels zijn nesten van mussen. Er zijn baltsplaatsen van ruige dwergvleermuizen. Het plangebied is nu foerageerplaats voor vleermuizen. Tussen de stortstenen langs de Weespertrekvaart zitten rivierdonderpadden.

5. Ingrepen en analyse van de effecten op flora en fauna

De effecten van het plan

Door stedelijke verdichting verdwijnt een groot deel van het groen. Broedvogels, waaronder de huismus, verliezen hierdoor hun biotoop. Baltsplaatsen van ruige dwergvleermuizen en foerageergebieden van verschillende soorten vleermuizen verdwijnen. De oever langs de Weespertrekvaart wordt met een flauw hellend talud aangelegd, zodat er een vooroever ontstaat waarachter zich natte natuur kan ontwikkelen. Hierdoor komen er paaimogelijkheden voor vissen. Verwacht wordt dat er geen negatief effect op de rivierdonderpad zal zijn.

De effecten van de werkzaamheden

Door de werkzaamheden vindt er tijdelijk verontrusting plaats van soorten in de omgeving, met name van broedvogels. Door bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de broedperiode en mitigerende maatregelen goed uit te voeren kan de schade beperkt worden.

Bij werkzaamheden aan de kade moet rekening worden gehouden met de aanwezigheid van de rivierdonderpad tussen de stortstenen.

Geadviseerd wordt om, gebruikmakend van de gedragscode van de Gemeente Amsterdam en de informatie op www.flora-fauna.amsterdam.nl een ecologisch werkprotocol op te stellen.

6. Consequenties natuurwetgeving

Gebiedsbescherming

Het plan bevindt zich buiten de Speciale Beschermingszones. Externe werking van het plan op Habitat- of Vogelrichtlijngebieden is niet aannemelijk.

Het plangebied is geen onderdeel van de Hoofdgroenstructuur van Amsterdam en ook geen onderdeel van de Provinciale Ecologische Hoofd Structuur (PEHS).

Het maakt wel deel uit van het Ecolint, de natte ecologische verbinding van Oost naar West.

Soortbescherming, ontheffing Flora- en faunawet

Beschermde soorten

Vleermuizen

Delen van het plangebied zijn zeer geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Er zijn enkele baltsplaatsen van ruige dwergvleermuizen. Foerageergebied en baltsplaatsen van de vleermuis worden door de Flora- en faunawet als vaste verblijfplaats beschouwd. Het aantasten van foerageergebied en baltsplaatsen is ontheffingsplichtig (Artikel 11) wanneer het gebied van groot belang voor het voortbestaan van de soort en er onvoldoende alternatieven in de omgeving zijn. Indien er vaste verblijfplaatsen vleermuizen worden aangetast is een ontheffing nodig. Ontheffing voor vleermuizen kan alleen aangevraagd worden op grond van een belang uit de Habitatrictlijn, bijvoorbeeld 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'. In de nabije omgeving zijn voldoende foerageergebieden voor de gewone en de ruige dwergvleermuis te vinden, zoals rond de boomsingels die het Sportpark Drieburg omgeven en op de Oosterbegraafplaats.

In hoofdstuk 7 worden aanbevelingen gedaan hoe het plangebied ingericht kan worden om het aantrekkelijk voor de vleermuis te maken.

Aanbevolen wordt om de maatregelen in het gebied en de alternatieve foerageermogelijkheden in de omgeving, in de vorm van een ontheffingsaanvraag, aan de Dienst Landelijk Gebied voor te leggen. Naar verwachting volgt hierop een beschikking dat er geen ontheffing van de Flora- en faunawet nodig is.

Huismussen

De huismus is een in kolonies broedende soort. Meestal maakt hij gebruik van ruimtes onder dakpannen. Naast nestruimte is dekking in de vorm van dichte gevelbegroeiing (*Hedera helix*) of coniferen nodig. Hierin kan de huismus zich verbergen voor predatoren. Ten derde heeft de huismus eten nodig, bijvoeren in de winter door mensen draagt positief bij aan de instandhouding van de huismus.

De huismus is een soort waarvan het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is. De huismus is een soort van de Rode lijst, het aantal huismussen in Amsterdam is de laatste jaren afgenomen. Voor het in stand houden van een kolonie mussen is het van belang dat zowel nestgelegenheid als schuilmogelijkheden geboden worden.

Voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van de huismus is een ontheffing van Artikel 11 van de Flora- en faunawet nodig. Ontheffing kan worden aangevraagd met een belang uit de Vogelrichtlijn. Deze zijn beperkt. Door de huismus tijdens de werkzaamheden een alternatief biotoop aan te bieden kan een ontheffingsaanvraag worden voorkomen. Eventuele alternatieve nestplaatsen zijn er in de Watergraafsmeer. Verder zijn er maatregelen nodig om de biotoop voor de huismussen in de nieuwbouw in stand te houden. Voorzieningen voor huismussen bestaan uit: nestgelegenheid onder dakpannen of nestkasten, schuilgelegenheid in de vorm van verticaal groen of coniferen.

Overige broedvogels

Voor de grote bonte specht, ekster, koolmees en pimpelmees geldt dat de nesten van deze vogels niet jaarrond beschermd zijn, maar dat een inventarisatie wel gewenst is. Grote bonte specht, ekster, koolmees en pimpelmees zijn soorten, die het in Amsterdam goed doen.

Voor de overige broedvogels geldt dat de nesten gedurende de broedtijd beschermd zijn, maar daar buiten niet. Ontheffing voor broedende vogels wordt meestal niet verleend, omdat het in de regel goed mogelijk is om verontrusting in het broedseizoen te voorkomen.

Rivierdonderpad

De rivierdonderpad leeft tussen de stortstenen in de oever van de Weespertrekvaart. Bij werkzaamheden aan de oever kan van de gedragscode van de Gemeente Amsterdam gebruikt worden gemaakt. Ontheffing aanvragen is dan niet nodig.

Vrijstelling en niet-beschermd

De zoogdieren, amfibieën en de overige vissen in het plangebied vallen onder het vrijstellingsbesluit. Dat betekent dat er geen ontheffing nodig is bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt voor alle soorten de zorgplicht. Dat betekent dat door zorgvuldig te werken zoveel mogelijk schade aan diersoorten moet worden voorkomen.

Conclusie Flora- en faunawet

Aanbevolen wordt om in de nieuwbouw voor voorzieningen van vleermuizen te zorgen en bij inrichting en beheer van openbare ruimte rekening te houden met de biotoepeisen van de vleermuis. Geadviseerd wordt om deze maatregelen gecombineerd met de uitwijkmogelijkheden naar alternatieve foerageergebieden in de directe omgeving in de vorm van een ontheffingsaanvraag aan de Dienst Landelijk Gebied voor te leggen. Naar verwachting volgt hierop een beschikking dat er geen ontheffing voor aantasting van foerageergebied en baltsplaatsen verleend wordt, omdat dat niet nodig is. De nesten van de huismussen zijn beschermd. De gronden waarop ontheffing kan worden verkregen zijn beperkt. Er zijn dus maatregelen nodig om de kwetsbare kolonie huismussen tijdens de werkzaamheden te beschermen en er voor te zorgen dat ze na afronding van de werkzaamheden een plekje krijgen.

Mitigerende maatregelen

Mitigerende maatregelen met betrekking tot broedvogels

Bij het kappen van bomen en het verwijderen van struiken en ruigte moet rekening gehouden worden met de broedtijd van vogels. Afhankelijk van soort en weer loopt deze ongeveer van half februari tot augustus.

Mitigerende maatregelen met betrekking tot zoogdieren

Het verwijderen van ruigte en struweel dient in een rustig tempo, in één richting, uitgevoerd te worden, zodat kleine zoogdieren kunnen vluchten. Eventueel kunnen takken gebruikt worden om een vluchtroute richting spoorlijn aan te bieden.

Ecologisch werkplan

Geadviseerd wordt om voor de aanvang van de werkzaamheden een ecologisch werkplan op te stellen. Hierin worden de mitigerende maatregelen beschreven. Dit plan ligt op het werk en kan bij controle aan een inspecteur van de AID worden getoond.

Andere beleidskaders

De huismus is een soort van de Rode lijst.

7. Kansen voor natuur

Door de herinrichting van het gebied is er een kans om een slecht functionerend deel van het Ecolint te verbeteren door de aanleg van natuurvriendelijke oevers. Dit kan door een vooroever met een harde beschoeiing te creëren, zodat daarachter een rustig milieu ontstaat. Een meter breedte zorgt al voor dekking voor oeversgebonden soorten en voor leefgebied van amfibiesoorten als groene kikker, bruine kikker en gewone pad. Aanplant met gele lis, grote kattenstaart, moerasspirea in plaats van riet zou kunnen. Vooral gele lis kan veel hebben, het wortelstelsel is zo sterk dat het de oever verstevigt. Deze soort laat zich niet verdringen, heeft weinig onderhoud nodig en kan wat vervuiling hebben. Andere soorten die van een natuurvriendelijke oever kunnen profiteren zijn: kleine karekiet, oeverlibel en andere insecten. Vleermuizen en vogels profiteren vervolgens weer van het insectenaanbod. Van belang is dat groen in de openbare ruimte insectenvriendelijk ingericht en beheerd wordt. Verder wordt aanbevolen om in de gebouwen voorzieningen aan te brengen, zodat vleermuizen er een onderkomen in kunnen vinden. (Zie hiervoor onder andere de brochure *Holenbroeders van DRO*). Groene daken en groene muren zorgen ook voor een groter aanbod van insecten.

Voorbeeld van een natuurvriendelijke oever langs de Ringvaart van de Watergraafsmeer (bij Jeugdland)